

1/3/2015

Μίλτος Σαχτούρης
Ο Ελεγκτής

A. Το ποίημα στηρίζεται σε τρεις ιδεοπλαστικές – υπερρεαλιστικές εικόνες:

1. «ένας μπαξές...λίγο χιόνι»: η εικόνα του κακοποιημένου ουρανού.
2. «έσφιζα... τ' αστέρια»: η εικόνα του ουράνιου μηχανοδηγού.
3. «εγώ κληρονόμος...να πετάω»: η εικόνα του ποιητή ως ιερού πτηνού που σακατεύτηκε στους «δύσκολους – και – στυγερούς καιρούς».

B1.* Ένας μπαξές γεμάτος ... λίγο χιόνι: Έντονη υπερρεαλιστική εικόνα που μας μεταφέρει στο χώρο του αλβανικού μετώπου ή και στο χειμώνα του '42 (άποψη του Γ. Δάλλα) ή και γενικότερα στις μνήμες του εμφυλίου πολέμου. Τέλος η προβολή του κόκκινου και λευκού χρώματος αλλάζει το κλασικό γαλάζιο χρώμα του ουρανού και δημιουργεί μια έντονη και συνάμα εφιαλτική εικόνα.

***σπασμένα φτερά:** Με τη φράση αυτή εννοεί τις δύσκολες κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της εποχής του που δυσχεραίνουν το έργο του ποιητή.

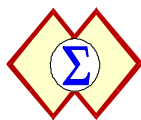
B2.α. Ο στίχος παραπέμπει στην εικόνα του ουράνιου μηχανοδηγού και επισημαίνει την διαδικασία προετοιμασίας του ανθρώπου πριν επιχειρήσει ένα δύσκολο άλμα. Προφανώς τονίζει την ανάγκη αφύπνισης, εγρήγορσης και ψυχολογικής ετοιμότητας που απαιτείται από τον ποιητή – ελεγκτή, από το δημιουργό γενικότερα. Στόχος του είναι η επικοινωνία γης και ουρανού, στην περίπτωση μας η επικοινωνία των ανθρώπων με την ποίηση, με το χώρο του πνεύματος γι' αυτό και ο ποιητής οφείλει να μην εφησυχάζει, αλλά να προσπαθεί να βρει τρόπους ώστε η επικοινωνία αυτή να επιτευχθεί.

B1.β. Η επανάληψη του «πρέπει» τονίζει το δεοντολογικό χαρακτήρα των περιστάσεων και απαιτήσεων. Αξίζει να σημειωθεί πως το «πρέπει» δίνεται σε ένα στίχο. Το στοιχείο αυτό μας επιτρέπει να συμπεράνουμε πως για τον ποιητή δεν υπάρχει πλέον περιθώριο αναβολής και πως έχει ηθικό χρέος να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του υπό οποιεσδήποτε συνθήκες.

Γ. Το «εγώ» προβάλλεται έντονα αφού δίνεται σε ένα στίχο και έτσι ο ποιητής αποδίδει στον εαυτό του ευθύνη πρωταρχική και αμετάκλητη. Η μεταφορά είναι φοβερά ενδιαφέρουσα που δίνει στον ποιητή έναν ξεχωριστό χώρο δράσης, τον ουρανό, όπως και τα πουλιά. Αν αναλογιστούμε ότι ο ουρανός είναι ιδεατός χώρος, ο ποιητής είναι αυτός που με άνεση θα μας μεταφέρει σε αυτόν τον υπέροχο εξωπραγματικό χώρο. Ο ποιητής έλαβε ως παρακαταθήκη από τις προηγούμενες γενιές τις πνευματικές αξίες και έχει αναλάβει το χρέος να τις κοινωνήσει και στις επόμενες γενιές. Η επαναφορά (επανάληψη) του «πρέπει» τονίζει το δεοντολογικό χαρακτήρα των περιστάσεων και απαιτήσεων. Το στοιχείο αυτό μας επιτρέπει να συμπεράνουμε πως για τον ποιητή δεν υπάρχει πλέον περιθώριο αναβολής και πως είναι αναγκαίο να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του υπό οποιεσδήποτε συνθήκες. Ο ποιητής θεωρεί ότι ακόμα και στις περιπτώσεις που οι συνθήκες είναι δυσμενείς, έχει την υποχρέωση να οδεύει προς το φως (τ' αστέρια) και να αντιμετωπίζει τη ζωή με ελπιδοφόρα και αισιόδοξη διάθεση. Εξάλλου ο ρόλος των ποιητών (και γενικότερα των πνευματικών ανθρώπων) θεωρείται εξαιρετικός σε κρίσιμες ιστορικές περιστάσεις, αφού υπό ομαλές συνθήκες οι άνθρωποι μπορούν να βοηθήσουν μόνοι τους τον εαυτό τους.

Δ. Ο Άρης Αλεξάνδρου θεωρεί ότι η ποίηση έχει ως σκοπό να αφυπνίζει το κοινωνικό σύνολο και να δείχνει το δρόμο για τον αγώνα των ανθρώπων ενάντια στην κοινωνική αδικία. Αντίστοιχα χρέος του ποιητή είναι να κρίνει με τρόπο κοφτερό σαν το μαχαίρι και να καυτηριάζει με τον ποιητικό του λόγο τα κακώς κείμενα.

Τόσο ο Αλεξάνδρου όσο και ο Σαχτούρης αναφέρονται στο χρέος και την ευθύνη του δημιουργού. Η διαφορά είναι ότι ο Αλεξάνδρου θεωρεί πως χρέος του είναι να αγωνίζεται με τις λέξεις και να στηλιτεύει την κοινωνική αδικία, ενώ ο Σαχτούρης προβάλλει ως ευθύνη του ποιητή την περιφρούρηση της πνευματικής ζωής.

22/3/2015

Γιώργης Παυλόπουλος
Τα Αντικλείδια

A. Χαρακτηριστικά της γραφής του:

- Ανομοιοκατάληκτοι και ανισοσύλλαβοι στίχοι.
- Λεξιλόγιο απλό, καθημερινό.
- Μικρές, κοφτές προτάσεις.
- Κουβεντιαστός τόνος, πεζολογικός χαρακτήρας.
- Χρήση συμβόλων, υπαινικτικός λόγος
- Σκηνοθετικοί χειρισμοί

B1. Αντιθέσεις:

- Πόρτα ανοιχτή – πόρτα κλειστή: Η πόρτα της ποίησης είναι ανοιχτή για τον καθένα, δηλώνοντας πως είναι προσβάσιμη σε όλους. Η πόρτα κλείνει για τους λίγους, τους εκλεκτούς που ανακάλυψαν τη μαγεία της ποίησης.
- Πολλοί – μερικοί, χωρίς να βλέπουν τίποτα – κάτι βλέπουν, προσπερνούν – πηγαίνουν να μπουν: Από τη μια υπάρχουν οι πολλοί που αντιμετωπίζουν επιφανειακά το χώρο της ποίησης, που δεν αντιλαμβάνονται την πραγματική της διάσταση και γι' αυτό και την προσπερνούν, φεύγουν χωρίς να δουν την ουσία της. Από την άλλη είναι οι ποιητές, αυτοί που μαγεύτηκαν από την ποίηση, που μπόρεσαν να δουν την αλήθειά της και πασχίζουν να την κατακτήσουν
- Κλειδί (ανύπαρκτο) – αντικλείδια (αρμαθιά): το ιδανικό ποίημα, το κλειδί που θα άνοιγε την πόρτα της ποίησης δεν υπάρχει. Αντίθετα τα αντικλείδια, τα ποιήματα είναι πολλά αλλά δεν ανοίγουν την πόρτα της ποίησης.

B2 α. Σύμβολα:

- Πόρτα ανοιχτή = ποίηση. Η ποίηση συμβολίζεται με μια πόρτα ανοιχτή είναι δηλαδή προσιτή στον καθένα που θα θελήσει να δει μέσα από αυτήν και θα θελήσει να ανακαλύψει την ουσία της αυτό που κρύβεται στο βάθος.
- Αντικλείδια = ποιήματα. Οι προσπάθειες των ποιητών να ανοίξουν την πόρτα της ποίησης, τα ποιήματα, είναι τα αντικλείδια. Τα αντικλείδια συμβολίζουν τα ποιήματα, την αέναη ποιητική δημιουργία.

- Κλειδί = ιδανικό ποίημα. Το κλειδί συμβολίζει το στόχο των ποιητών που δεν είναι άλλος παρά το ιδανικό ποίημα που θα τους βοηθήσει να κατακτήσουν το ασύλληπτο της ποίησης. Εξάλλου το κλειδί που ταυτίζεται με το «ιδανικό του άβατου της ποίησης» δεν μπορεί να ανήκει προσωπικά και μοναδικά σε κανένα.

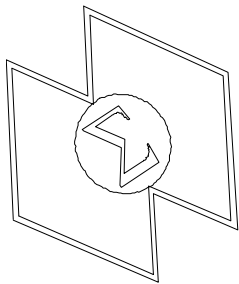
B2 β. Το τέλος του ποιήματος επαναλαμβάνει τον στίχο της αρχής. Το *Μα* που διαφοροποιεί τον τελευταίο στίχο έρχεται ως αποτέλεσμα της συνολικής ανάπτυξης του ποιήματος και τονίζει τη διαφορά των ποιητών, των χαρισματικών και εμπνευσμένων απ' τους υπόλοιπους. Οι χαρισματικοί και εμπνευσμένοι είναι αυτοί που δίνουν άλλη διάσταση σε ό,τι οι απλοί άνθρωποι θεωρούν εύκολο, απλό, σαφές και προσβάσιμο. Το σχήμα του κύκλου πιστοποιεί τη συνεχή προσπάθεια των ποιητών να ανοίξουν την πόρτα της ποίησης γράφοντας συνεχώς ποιήματα. Ο κύκλος ξανανοίγει, γράφονται νέα ποιήματα, δημιουργούνται κι άλλα «αντικλείδια», η προσπάθεια δε σταματά. Η ποίηση θα είναι πάντα μια πόρτα ανοιχτή για όσους επιθυμούν να δουν τι κρύβεται μέσα σ' αυτήν.

Γ. Ο ποιητής αποκρυπτογραφεί τα σύμβολά του, ονομάζει αντικλείδια τα ποιήματα που γράφτηκαν από τους ποιητές στην προσπάθειά τους να προσεγγίσουν την ποίηση. Αξιοπρόσεκτη η χρήση του όρου *ατέλειωτη* που τονίζει την έλλειψη ορίων στην ποίηση αλλά και το γεγονός πως όσο υπάρχει ο κόσμος οι ποιητές συνεχώς θα ανανεώνουν τον ποιητικό χώρο με νέα ποιήματα. Ο ποιητής εντάσσει και τον εαυτό του στη μεγάλη στρατιά των ποιητών που προσπαθούν να κατακτήσουν την ποιητική τέχνη (για ν' ανοίξουμε). Ανήκει κι αυτός στον κόσμο των αγωνιστών της ποίησης, ζει κι αυτός τη δραματική εμπειρία της αναζήτησης του ιδανικού ποιήματος. Τέλος η επιλογή του κεφαλαίου Π στη λέξη Ποίηση υπογραμμίζει πως ο χώρος της είναι ιερός και αποτελεί ιδανικό στόχο για όλους τους ποιητές, για όλους όσοι έχουν ανακαλύψει τη μαγεία της.

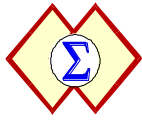
Δ. Ο Παυλόπουλος στο ποίημα «Ο Άλλος» παρουσιάζει τη σχέση του ποιητή με την ποίηση ως μια επίπονη και δύσκολη διαδικασία, χωρίς τέλος (κι όλη τη νύχτα πάλευα χωρίς να το τελειώσω). Ο ποιητής έχει ως μοναδικό μέλημα την ποιητική δημιουργία και μάλιστα αποκόπτεται από τις καθημερινές απολαύσεις της ζωής. Είναι αφοσιωμένος στην τέχνη της ποίησης και παλεύει με τις σειρήνες των απλών, ανθρώπινων απολαύσεων για να μην αποσπασθεί από το έργο του (*Κατέβηκα με την ψυχή στο στόμα ... ξαναγύρισα στο ποίημα*).

Και στα δύο ποιήματα γίνεται φανερή η δυσκολία της ποιητικής γραφής και η επίπονη όσο και επίπονη διαδικασία της ποιητικής δημιουργίας (*Φτιάχνουν αντικλείδια. Προσπαθούν. / Εκεί που πάλευα να τελειώσω το ποίημα*). Επιπλέον και στα δύο ποιήματα ο Παυλόπουλος

υποστηρίζει τη ματαιότητα της προσπάθειας των ποιητών να δημιουργήσουν το ιδανικό ποίημα, να αποτυπώσουν την ουσία της ποίησης σε μια και μόνη ποιητική προσπάθεια (*Ακόμη και τη ζωή τους κάποτε χαλάνε μάταια γυρεύοντας το μυστικό να την ανοίξουν. / κι όλη τη νύχτα πάλενα χωρίς να το τελειώσω*).

ΣΠΟΥΔΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

5/4/2015

Κωνσταντίνος Καβάφης
«Μελαγχολία του Ιάσωνος Κλεάνδρου ποιητού εν
Κομμαγηνή· 595 μ. Χ.»

Α. Στοιχεία θεατρικότητας: Είναι ευδιάκριτη στους στίχους 4-5 & 8-9 όπου παρατηρούνται τα σχήματα αποστροφής και προσωποποίησης. Ο ποιητής απευθύνεται στην ποίηση και επικαλείται την αναληθητική της δύναμη για να ξεπεράσει τα αδιέξοδα των γηρατειών. Δημιουργεί έτσι την αίσθηση του διαλόγου και σκηνοθετεί την επικοινωνία του με την «Τέχνη της Ποίησης».

Ρεαλισμός: Ο ποιητής στους στίχους 1-3 με τρόπο απλό και ρεαλιστικό παρουσιάζει την επίδραση των γηρατειών τόσο στη σωματική του υπόσταση όσο και στον εσωτερικό του κόσμο. Παράλληλα στους στίχους 5, 6 & 9 αποδέχεται τον περιοριστικό ρόλο της ποίησης και δεν αφήνει την εντύπωση πως η ποιητική δημιουργία είναι το ελιξίριο των γηρατειών.

Συμβολική χρήση ιστορικών ή ψευδο-ιστορικών προσώπων: Το στοιχείο αυτό, που συνηθίζει να χρησιμοποιεί ο Καβάφης, είναι εμφανές στον τίτλο του ποιήματος. Συγκεκριμένα αναφέρει την ύπαρξη του «Ιάσωνος Κλεάνδρου ποιητού εν Κομμαγηνή» που προφανώς λειτουργεί ως ένα προσωπίδιο του Καβάφη.

Β1 α. Ο Καβάφης στον τίτλο αναφέρει ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, τον Ιάσωνα Κλεάνδρου, που του αποδίδει την ιδιότητα του ποιητή και τον τοποθετεί να ζει στην Κομμαγηνή το 525 μ.Χ.. Με αυτήν την τεχνική του δημιουργεί ένα ιστορικό άλλοθι για τον εσωτερικό μονόλογο που ακολουθεί. Με τον τίτλο διεκδικεί να αποφύγει την ταύτισή του με τον αφηγητή του ποιήματος που δεν είναι άλλος παρά ο ίδιος ο Καβάφης. Οι λεπτομέρειες τόσο στον τόπο όσο και στο χρόνο προσδίδουν στο ποίημα διαχρονικότητα και καθολικότητα, αφού καθιστούν ως «ιστορική» την παρουσία του Ιάσωνα Κλεάνδρου. Έτσι δεν περιορίζεται το περιεχόμενο του ποιήματος στον Καβάφη αλλά αντίθετα αφήνεται να εννοηθεί ότι το συναίσθημα της μελαγχολίας ανήκει σε όλους όσοι βρίσκονται στην τρίτη ηλικία και πως οι ποιητές στο σύνολό τους βρίσκουν διέξοδο στην ποιητική γραφή.

B1 β. Εκφραστικά μέσα που αισθητοποιούν το ρόλο της ποίησης:

- Σχήμα προσωποποίησης (στίχοι 4-5 & 8)
- Σχήμα αποστροφής (στίχοι 4 & 8)
- Σχήμα υπερβατό (στίχος 6)
- Η επανάληψη της λέξης «φάρμακα»
- Το β' ενικό πρόσωπο και κτητική αντωνυμία «σου»
- Η χρήση της προστακτικής «φέρε»

B2 α. 1^η ενότητα: στ. 1-6. Το ύφος της ενότητας είναι **άμεσο** και **οικείο** όπως αποδεικνύεται από την εναλλαγή α' και β' ενικού προσώπου και το βραχυπερίοδο λόγο. Παράλληλα τα πολλά σχήματα λόγου (υπαλλαγή, προσωποποίηση, αποστροφή, υπερβατό) καθιστούν το ύφος της ενότητας **παραστατικό**. Τέλος η χρήση του α' ενικού προσώπου σε συνδυασμό με την κτητική αντωνυμία «μου» στον πρώτο στίχο προσδίδουν ένα προσωπικό τόνο που μας επιτρέπει να χαρακτηρίσουμε το ύφος της ενότητας ως **εξομολογητικό**.

2^η ενότητα: στ. 7-9. Το ύφος της ενότητας είναι **άμεσο** και **οικείο** όπως αποδεικνύεται από την εναλλαγή α' και β' ενικού προσώπου και το βραχυπερίοδο λόγο. Παράλληλα τα πολλά σχήματα λόγου (υπαλλαγή, προσωποποίηση, αποστροφή,) καθιστούν το ύφος της ενότητας **παραστατικό**. Τέλος η χρήση του β' ενικού προσώπου σε συνδυασμό με την προστακτική «φέρε» κάνουν το ύφος της ενότητας **παρακλητικό**.

B2 β. Τύποι της δημοτικής: μαχαίρι, φάρμακα

Τύποι της αρχαϊζουσας: **εις σε προστρέχω, εν Φαντασία και Λόγω**

Ο συνδυασμός λέξεων της απλής, κοινής της εποχής του με τύπους της αρχαϊζουσας δημιουργεί μια ιδιότυπη ποιητική γλώσσα. Στο συγκεκριμένο ποίημα επιλέγει την απλή γλώσσα όταν καταγράφει τα γηρατειά και τη φθορά που επιφέρουν, ενώ καταφεύγει σε πιο λόγιους τύπους όταν αναφέρεται στην ποίηση και τον τρόπο που αυτή δημιουργείται. Έτσι αφενός αποδίδει κύρος στις επιλογές του και αφετέρου δημιουργεί ένα άρτιο αισθητικό αποτέλεσμα, ένα ισορροπημένο και αρμονικό ποιητικό λόγο.

Γ. Είναι πληγή από φρικτό μαχαίρι: ενδιαφέρουσα η υπαλλαγή (φρικτή πληγή από μαχαίρι) δίνει παραστατικά την εικόνα φθοράς, τονίζοντας τη φρίκη, τον αποτροπιασμό που δημιουργεί το *γήρασμα*. Η επανάληψη του στίχου δηλώνει πως η φθορά είναι υπαρκτή και ουσιαστικά αναπότρεπτη.

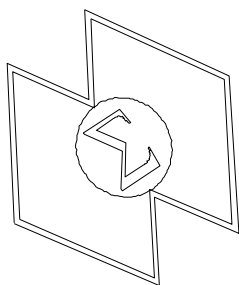
Τα φάρμακά σου... να μη νοιώθεται η πληγή: ο ποιητής επικαλείται την ποίηση αν και αυτή εμφανίζεται με περιορισμένη αναλγητική ικανότητα. Ο περιορισμένος χαρακτήρας της όμως δεν αποτρέπει τον ποιητή από το να ζητήσει καταφύγιο σε αυτήν, όπως αποδεικνύει η προστακτική

«φέρε» και η χρήση του β' ενικού προσώπου. Εξάλλου από τις θέσεις του φαίνεται ότι ενδεχομένως έχει βρει διέξοδο στην ποίηση και κατά το παρελθόν.

Δ. Μελαγχολία του Ιάσωνος Κλεάνδρου ποιητού εν Κομμαγηνή· 595

μ. Χ.: Ο ρόλος της ποίησης είναι περιοριστικός, αναλγητικός και βοηθά τον ποιητή να βρει διέξοδο στα γηρατειά. Η ποίηση προβάλλεται ως πηγή ζωής, δύναμη αντίστασης, άμυνα στη φθορά που προκαλούν τα γηρατειά τόσο στο σώμα όσο και στην ψυχή του ποιητή. Η ποιητική δημιουργία αποτελεί το καταφύγιο του ποιητή όταν αυτός αισθάνεται τη βασανιστική έλευση των γηρατειών.

Όταν διεγείρονται: Η ποίηση βοηθά τον ποιητή να διατηρεί στην αιωνιότητα τα ερωτικά του σκιρτήματα και οράματα. Τα ποιήματα είναι αυτά που καταγράφουν τα ανομολόγητα ερωτικά συναισθήματα και που υποθάλπουν τις ερωτικές επιθυμίες. Επομένως με την ποίηση εξωτερικεύει τα πάθη του και ταυτόχρονα τα διατηρεί στη μνήμη του και τα αναδεικνύει στο χρόνο.

ΣΠΟΧΟΣ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

14/4/2015
Κική Δημουλά
Σημείο Αναγνωρίσεως

A. *Υπαρξιακή αναζήτηση: *Σημείο Αναγνωρίσεως άγαλμα γυναίκας με δεμένα χέρια / Δεν μπορείς ... τα χέρια σου*

*Απογοήτευση και παραίτηση: *εσύ θα πορευόσουν ... αιχμάλωτη*

*Προσωπικός προβληματισμός: *εγώ σε προσφωνώ γυναίκα κατευθείαν / Σε λέω γυναίκα γιατί είσ' αιχμάλωτη*

B1. *Χρήση απροσδόκητων ζευγών π.χ. *ευγονία αγαλμάτων*

*Ο γοργός και αιχμηρός στίχος π.χ. *Όλοι σε λένε κατευθείαν άγαλμα, εγώ σε προσφωνώ γυναίκα κατευθείαν / Έτσι σε παραγγέλανε στο γλύπτη: αιχμάλωτη / Σε λέω γυναίκα γιατί είσ' αιχμάλωτη*

*Επαναλήψεις π.χ. *Όλοι σε λένε κατευθείαν άγαλμα, εγώ σε προσφωνώ γυναίκα κατευθείαν*

*Μέσα στον ποιητικό της χώρο, κατοικεί η ίδια περιστοιχισμένη από τα άψυχα αντικείμενα: π.χ. *Όλοι σε λένε κατευθείαν άγαλμα, εγώ σε προσφωνώ γυναίκα κατευθείαν / Για τα δεμένα χέρια σου, που έχεις όσους πολλούς αιώνες σε γνωρίζω, σε λέω γυναίκα*

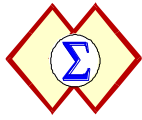
B2. Το ερέθισμα για τη σύνθεση του ποιήματος είναι το άγαλμα που βρίσκεται στην πλατεία Τσιτσα και στολίζει το πάρκο. Το συγκεκριμένο άγαλμα είναι έργο του γλύπτη Κώστα Σεφερλή και συμβολίζει τη σκλαβιά της Βορείου Ηπείρου. Στο άγαλμα εικονίζεται μια γυναίκα με δεμένα τα χέρια της πισθάγκωνα. Αυτό ακριβώς το στοιχείο προκάλεσε και την έμπνευση της ποιήτριας, αφού στο άγαλμα αναγνωρίζει τη γυναίκα όλων των εποχών που είναι καταπιεσμένη από τα κοινωνικά δεδομένα αλλά και τον ίδιο της τον εαυτό.

Η σύνδεση του με τον τίτλο του ποιήματος είναι ευδιάκριτη αν συμπεριλάβουμε σε αυτόν και τον υπότιτλο «άγαλμα γυναίκας με δεμένα χέρια». Το «σημείο αναγνωρίσεως» της γυναίκας δεν είναι η γυναικεία μορφή του αγάλματος αλλά τα δεμένα χέρια της που είναι και σύμβολο της καταπίεσής της.

Γ. Ανατροπή της εικόνας του στίχου 5 και προσαρμογή στη σκληρή, τη ρεαλιστική πραγματικότητα. Η στάση είναι αποτέλεσμα βίαιης παρέμβασης, καταπίεσης που ασκήθηκε και την καθήλωσε σ' αυτή τη θέση (θέση συμπίεσης που είναι ταυτόχρονα και θέση εκκίνησης για νέα άλματα, νέα πετάγματα). Ο στίχος 10 προάγει την απομυθοποίηση της εικόνας, ενώ η μεταφορά τονίζει τη σκληρότητα, τη βιαιότητα της καταπίεσης (το μάρμαρο ως σύμβολο σκληρότητας και ψυχρότητας). Διαφορετική βίωση της στάσης καταπίεσης η οποία εκλαμβάνεται απ' την ποιήτρια ως αγωνία ελευθερίας, ως άγχος αναζήτησης, ως διάθεση αποδέσμευσης και ανεξαρτητοποίησης.

Δ. Η γυναίκα στο ποίημα της Ζωής Καρέλλη εμφανίζεται να δεσμεύεται από την ύπαρξη του άνδρα. Η γυναίκα της Ζωής Καρέλλη είχε μάθει να ζει μέσα από τις επιλογές του άνδρα, να αισθάνεται μέσα από τις επιθυμίες του, να σκέφτεται μέσα από τις ανάγκες του. Έτσι στο παρελθόν εμφανιζόταν ως μια ύπαρξη χωρίς προσωπικές φιλοδοξίες, χωρίς πόθους, χωρίς όνειρα. Η αποδέσμευσή της από τα πρότυπα των ανδροκρατούμενων κοινωνιών της ανοίγει βεβαίως νέους ορίζοντες, της προσθέτει όμως και φόβο για τις νέες της ευθύνες.

Η γυναίκα της Δημουλά δεν καταφέρνει να απαλλαγεί από τις δεσμεύσεις του κοινωνικού συστήματος. Ο επίλογός της *Σε λέω γυναίκα γιατ' είσ' αιχμάλωτη* δεν είναι παρά μια πικρόχολη διαπίστωση της αδυναμίας της γυναίκας να απελευθερωθεί από τους κοινωνικούς περιορισμούς, να σπάσει τα δεσμά της αιχμαλωσίας της, να αντιτείνει τα «θέλω» της και τα «εγώ» της στις επιταγές του κοινωνικού περιβάλλοντος. Αντίθετα οι επιλογικοί στίχοι της Καρέλλη και πρέπει μονάχη να είμαι, εγώ, η άνθρωπος εκφράζουν και την άποψη της δημιουργού πως η γυναίκα στο μέλλον θα στηριχθεί στον εαυτό της, στην προσωπικότητά της, για να προσδιορίσει τους όρους της ζωής της. Όσο επίπονη κι αν είναι η πορεία αποδέσμευσης από την παρουσία του άνδρα, η γυναίκα αποφασίζει να την ακολουθήσει και χαράζει την προσωπική της διαδρομή.

19/4/2015

Γιώργος Ιωάννου
ΜΕΣ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. Μυθοποιητικά στοιχεία: Ο Ιωάννου συνηθίζει να μυθοποιεί την πραγματικότητα, δηλαδή να την εξωραΐζει. Το στοιχείο αυτό είναι έκδηλο και στο συγκεκριμένο κείμενο όταν εξιδανικεύει τη ζωή στους προσφυγικούς συνοικισμούς (*Κουρασμένοι απ' τη δουλειά ... σε άλλα περιβάλλοντα συναντημένοι, Κάθε φορά που φεύγω από κει ... να με κρατήσουν στις παρέες τους*). Ομοίως και η σύνδεση των προσφύγων, που ζουν στους προσφυγικούς συνοικισμούς, με τους αρχαίους λαούς που κατοίκησαν στην περιοχή της Ιωνίας αποκαλύπτει τη μυθοποιητική διάθεση του συγγραφέα (*Γυρνά μες στους προσφυγικούς συνοικισμούς ... να ήταν έτσι η αλήθεια*).

Απομυθοποιητικά στοιχεία: Παράλληλα έκδηλη είναι και διάθεση του Ιωάννου να αποκαλύψει και τις άσχημες πλευρές της πραγματικότητας, οπότε η ματιά του γίνεται απομυθοποιητική. Στο κείμενο *Μες τους προσφυγικούς συνοικισμούς* αυτό γίνεται αντιληπτό όταν σκιαγραφεί τη μοναξιά και την απξένωση των ανθρώπων στα σύγχρονα αστικά κέντρα (*Εγώ όμως από τώρα ... για να διευκολύνονται οι αταξίες*).

Β1 Αντίθεση: Η αντίθεση που κυριαρχεί στο κείμενο εντοπίζεται στον τρόπο ζωής των ανθρώπων στους προσφυγικούς συνοικισμούς και στις μεγαλουπόλεις. Από τη μια έχουμε ανθρώπους απόλυτα συνδεδεμένους με τις παραδόσεις τους, την ιστορία των προγόνων τους αλλά και μεταξύ τους και από την άλλη ανθρώπους που δεν μιλούν ούτε στο διπλανό τους, που αποφεύγουν ακόμα και το γείτονά τους.

Συνειρμός: Ο συγγραφέας, καθισμένος στο «ορισμένο» καφενείο παρατηρεί αρχικά τα παιδιά και συνειρμικά η σκέψη του τον οδηγεί στους γονείς τους, τους μεγάλους που είναι και οι θαμώνες του καφενείου. Είναι πρόσφυγες, που ο συγγραφέας χαρακτηρίζει «αληθινούς», «γνήσιους».

(Το πλήθος των διαβατών, το «ποτάμι της φυλής του», ταυτίζεται συνειρμικά με το πλήθος των ψυχών, που κατεβαίνουν στον Άδη την ημέρα της Πεντηκοστής.)

Βιοματικός χαρακτήρας: Η προσφυγική καταγωγή του Ιωάννου (κατάγεται από την Ανατολική Θράκη), όπως και του αφηγητή.

[Βιωματικά στοιχεία είναι επίσης: Η γέννηση του αφηγητή στην ίδια πόλη (μάλλον Θεσσαλονίκη) με τα παιδιά των προσφύγων, όπως και ο Ιωάννου γεννήθηκε στην πόλη που κατάφυγαν οι γονείς του.

Η μοναχική ζωή του αφηγητή στην πόλη αντιστοιχεί στο γεγονός ότι και ο Ιωάννου το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του το έζησε μόνος του.

Το γεγονός ότι ο αφηγητής παρουσιάζεται γνώστης θρησκευτικών και λαϊκών δοξασιών αλλά και μνημένος σε αυτά (ο Ιωάννου ασχολήθηκε με τη λαογραφία και την καταγραφή λογογραφικού υλικού).

Η ιστορική κατάρτιση του αφηγητή. Ο Ιωάννου λόγω σπουδών αλλά και προσωπικών ενδιαφερόντων γνώριζε πολύ καλά την ιστορία του τόπου του.]

Παρέκβαση: «Κι όμως τα τελευταία χρόνια ... Πολύ αργά, νομίζω.» Ο αφηγητής με αυτή την παρέκβαση στην αφήγηση του αναφέρεται στον σκληρό και απάνθρωπο τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίστηκαν οι πρόσφυγες. Με καυστικό τρόπο ο συγγραφέας στηλιτεύει όλους αυτούς (και κυρίως τους κρατικούς φορείς) που δεν αγκάλιασαν το κομμάτι αυτό του Ελληνισμού, αλλά προσπάθησαν να το διασπάσουν και να σπείρουν τη διχόνοια. Η νέα πατρίδα αντιμετώπισε τους πρόσφυγες πολλές φορές ως «μητριά» και οδήγησε κάποιους στη μετανάστευση, ώστε να ζουν πλέον όχι ενωμένοι, αλλά διασκορπισμένοι. Εδώ το κλίμα αλλάζει και ο ενθουσιασμός για τους πρόσφυγες μετατρέπεται σε οργή για τους εκμεταλλευτές τους.

B2 α. Ο αφηγητής καυχείται πως μπορεί να ξεχωρίσει τις φυλετικές ομάδες. Την ικανότητά του αυτή τη στηρίζει:

- στην εξάσκησή του
- στην παρατηρητικότητά του
- στην προσοχή στη λεπτομέρεια
- στη μεγάλη του αυτοπεποίθηση στο θέμα αυτό.

Λ.χ. αναγνωρίζει τους Ποντίους από την κορμοστασιά, την ομιλία, το μελαχρινό τους χρώμα.

B2 β. Το σχήμα του κύκλου διατηρεί αδιάσπαστο και υπογραμμίζει το θέμα του κειμένου, δηλαδή τη ζεστασιά της ζωής στους προσφυγικούς συνοικισμούς και τη μοναξιά στις μεγαλουπόλεις. Ο αφηγητής, λόγω της ψυχολογικής φόρτισης που του προκαλεί η μοναξιά και η αποξένωση του σύγχρονου τρόπου ζωής, δηλώνει ότι ζηλεύει όσους ζουν στον τόπο τους κοντά στους δικούς τους ανθρώπους. Η ζήλια του δεν είναι κακοπροαίρετη αλλά γεμάτη παράπονο και νοσταλγία για όσους δεν έχουν αποκοπεί από τις ρίζες τους, γι' αυτούς που αν κι έγιναν πρόσφυγες δεν αποκόπηκαν από τη «ράτσα» τους. Γι' αυτό και στο τέλος

με την ευχή του δηλώνει πως είναι προτιμότερη η ζωή μέσα σ' ένα προσφυγικό συνοικισμό μαζί με τους ανθρώπους της ράτσας του, παρά η μοναξιά μέσα στη σύγχρονη μεγαλούπολη.

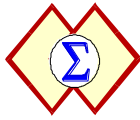
Γ. Ο αφηγητής αφού έχει ολοκληρώσει τις σκέψεις του τόσο για τους πρόσφυγες όσο και για την καταγωγή του αποφασίζει να φύγει από το καφενείο του προσφυγικού συνοικισμού. Κατά την αποχώρησή του οι πρόσφυγες τον αποχαιρετούν, αν και δεν τον γνωρίζουν. Όπως ο ίδιος διευκρινίζει αυτό οφείλεται στο γεγονός πως αντιλαμβάνονται ότι και αυτός είναι πρόσφυγας, ότι είναι σαν κι αυτούς. Αισθάνονται πως στις φλέβες του κυλάει προσφυγικό αίμα, όπως και ο ίδιος νιώθει για αυτούς. Μπορεί να είναι άγνωστοι μεταξύ τους ωστόσο διαισθάνονται πως τους ενώνει η κοινή καταγωγή τους είναι και αυτός παιδί προσφύγων. Παρόλη όμως την ανομολόγητη επιθυμία να επικοινωνήσουν μεταξύ τους δεν τον καλούν στις παρέες τους γιατί προφανώς αυτός με τη στάση του δεν τους το επιτρέπει. Ας μην ξεχνάμε ότι ο αφηγητής ζει έξω από τους προσφυγικούς συνοικισμούς και δεν έχει ενσωματωθεί στις μικρές κοινωνίες των προσφύγων.

Δ. Ομοιότητες :

- Ο αφηγητής και στα δύο κείμενα κάθεται σε κάποιο καφενείο και παρατηρεί τον κόσμο γύρω του.
- Και στα δύο κείμενα συγκρίνονται δύο κόσμοι: στους «προσφυγικούς συνοικισμούς» η ζωή των προσφύγων μέσα στους συνοικισμούς σε αντίθεση με τον αστικό τρόπο ζωής και στην «εξαίσια αστική μας κοινωνία» ο τρόπος ζωής των εργατών σε σχέση με τον τρόπο ζωής των δημοσίων υπαλλήλων.
- Ο αφηγητής και στα δύο κείμενα εύχεται να ζούσε μια διαφορετική ζωή: στους «προσφυγικούς συνοικισμούς» να ζούσε μαζί με τους πρόσφυγες σε ένα προσφυγικό συνοικισμό ενώ στην «εξαίσια αστική μας κοινωνία» εύχεται να μπορούσε να αλλάξει επάγγελμα και να γίνει κι αυτός εργάτης.
- Και στα δύο κείμενα η γλώσσα είναι απλή καθημερινή, το ύφος λιτό και οικείο και αποφεύγονται οι μελοδραματισμοί.

Διαφορές:

- Στους «προσφυγικούς συνοικισμούς» ο αφηγητής θαυμάζει τον τρόπο ζωής των προσφύγων ενώ στην «εξαίσια αστική μας κοινωνία» ζηλεύει τη ζωή των εργατών.
- Στους «προσφυγικούς συνοικισμούς» ο αφηγητής είναι πρόσφυγας που επέλεξε να ζει έξω από τους συνοικισμούς ενώ «εξαίσια αστική μας κοινωνία» δεν ανήκει στην τάξη των εργατών.

3/5/2015

Γιώργος Ιωάννου
Στου Κεμάλ το σπίτι

Α. Ο Ιωάννου γνωρίζει να ελέγχει τη φόρτιση και τη συγκίνηση των προσώπων και να αποφεύγει τους μελοδραματισμούς. Στο συγκεκριμένο κείμενο αυτό γίνεται φανερό στη συμπεριφορά της γυναίκας, η οποία όταν βλέπει το πατρικό της σπίτι παρουσιάζεται να διακατέχεται από έναν πόνο βουβό, μια αξιοπρεπή νοσταλγία και δεν εκφράζεται με έντονες φωνές και θρήνους. Ακόμα κι όταν βλέπει το σπίτι κατεστραμμένο από του βομβαρδισμούς θλίβεται και μέσα της υποφέρει χωρίς όμως να σπαράζει και να θρηνεί με τρόπο οξύ.

Όμοια και όταν η οικογένεια του αφηγητή εκφράζει τα συναισθήματά της απέναντι στη γυναίκα συγκρατημένα και με μέτρο. Αρχικά τη συμπαθούν και είναι καλοπροαίρετοι απέναντί της, στη συνέχεια ταράζονται, όταν αντιλαμβάνονται την τουρκική καταγωγή της και τέλος τη συμπονούν και συναισθάνονται τη νοσταλγία της. Η μόνη περίπτωση που ξεφεύγει από τα όρια είναι όταν αναφέρεται στο σπιτονοικοκύρη του και στους εργολάβους. Εκεί γίνεται έντονα ειρωνικός, γιατί επικρίνει το νέο τρόπο ζωής και τα νέα ήθη που αυτοί προβάλλουν.

Στην αποφυγή του μελοδραματισμού συντείνουν και το απλό, καθημερινό λεξιλόγιο, το απλό ύφος και ο εξομολογητικός τόνος.

Β1. Συνθήκη της Λοζάνης 1923, η οποία αφορούσε την ανταλλαγή ελληνικών πληθυσμών της Τουρκίας με τους μουσουλμάνους που κατοικούσαν στον ελληνικό χώρο. Η συνθήκη αυτή όρισε τη μοίρα της γυναίκας, όπως και χιλιάδων άλλων προσφύγων και από τις δύο χώρες. Με βάση αυτή η γυναίκα υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει το σπίτι της καθώς και την πόλη όπου γεννήθηκε και έζησε τα πρώτα χρόνια της ζωής της (για και η ανταλλαγή των πληθυσμών είχε γίνει με βάση τη θρησκεία και όχι τη γλώσσα.).

Ο ελληνοϊταλικός πόλεμος 1940-1941 αφού μια βόμβα των Ιταλών τσάκισε τη μουριά της αυλής του σπιτιού της γυναίκας και παράλληλα κατάστρεψε το σπίτι, χωρίς βέβαια να το γκρεμίσει. Η γυναίκα κάθεται συντετριμμένη στο «αφράτο κατώφλι» του σπιτιού της και βέβαια συνειδητοποιεί πως σύντομα το σπίτι των παιδικών της χρόνων δε θα υπάρχει. Ο πόλεμος, λοιπόν, της στερεί και το σπίτι των παιδικών και εφηβικών της χρόνων, που επισκεπτόταν τακτικά για να καταλαγιάζει τη

νοσταλγία της (Μια ιταλιάνικη μπόμπα είχε σαρώσει την ντουτιά κι είχε ρημάξει το καλακαμωμένο ξυλόδετο σπίτι, χωρίς να καταφέρει να το γκρεμίσει.).

B2. Αντίθεση: *το καλακαμωμένο ξυλόδετο σπίτι – μια πολυκατοικία απ’ τις πιο φρικαλέες.* Με την αντίθεση αυτή προβάλλεται η ομορφιά των παλιών σπιτιών με τα γήινα στοιχεία τους, όπως το ξύλο, και αντιπαρατίθεται στις ακαλαίσθητες και ψυχρές πολυκατοικίες της νεότερης εποχής. Έτσι γίνεται εμφανής και η αποστροφή του αφηγητή προς τη νέα αρχιτεκτονική αντίληψη που απομακρύνει τον άνθρωπο από το φυσικό του περιβάλλον και τον περιορίζει σε χώρους μικρούς και τυποποιημένους.

Συνειρμός: *αν γίνει αυτό ... και την παλιά δόξα.* Ο αφηγητής από το κτίσιμο της νέας πολυκατοικίας αρχίζει να θυμάται το κτίσιμο της παλιότερης καθώς και την εύρεση του ψηφιδωτού, το οποίο θαύμαζε όλη η γειτονιά. Με αφορμή αυτό θίγει για άλλη μια φορά την αστικοποίηση και την υποβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς για χάρη του κέρδους.

Βιωματικός χαρακτήρας: αποκαλύπτεται από την αναφορά στη Θεσσαλονίκη καθώς και στην προσφυγική καταγωγή του.

Ειρωνεία: *ο σιχαμένος σπιτονοικοκύρης μας.* Η ενέργεια του σπιτονοικοκύρη να διοχετεύσει το βόθρο στο πηγάδι βρίσκει τον αφηγητή εντελώς αντίθετο. Γι’ αυτόν το πηγάδι είναι ένα στοιχείο που συνδέει τον άνθρωπο με τη μητέρα γη και διαφωνεί με τη συνήθεια των ανθρώπων να σπάνε τα δεσμά με τη γη στο όνομα του χρήματος και του κέρδους.

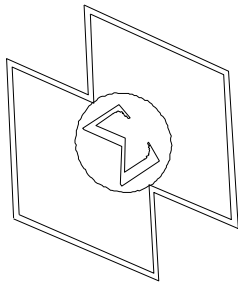
Γ. Τα στοιχεία που συνδέουν τη γυναίκα με το σπίτι της είναι η το πηγάδι, η μουριά και το κατώφλι. Κάθε φορά που επισκέπτεται το σπίτι της ζητά να πει νερό από το πηγάδι και όταν σ’ αυτό διοχετεύεται ο βόθρος αρνείται να πει το νερό της βρύσης και βουρκώνει. Σε σχέση με τη μουριά ζητά μούρα για να φάει και μάλιστα την πρώτη φορά ζήτησε και σπόρο για να τον φυτέψει στην αυλή του καινούριου της σπιτιού. Η στεναχώρια της είναι προφανώς πολύ μεγάλη όταν η μουριά καταστράφηκε από την ιταλική βόμβα. Ιδιαίτερη είναι η νοσταλγία της για το κατώφλι του σπιτιού, όπου κάθονταν πάντα όταν επισκεπτόταν το σπίτι της και από εκεί έριχνε κλεφτές ματιές στην αυλή. Αυτό το αντιλαμβανόμαστε στο τέλος του κειμένου που η γριά θυμάται πως η κόρη του μπέη – μαυροφορεμένη γυναίκα πια – φιλούσε το κατώφλι φεύγοντας.

Δ. Ομοιότητες:

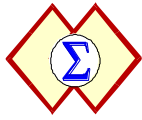
- Και στα δύο κείμενα οι πρωταγωνιστές εκφράζουν συγκρατημένα τη νοσταλγία τους προς τα αντικείμενα του σπιτιού τους. Ελέγχουν τα

συναισθήματά τους, βουρκώνουν χωρίς όμως ακρότητες στη συμπεριφορά τους.

- Και οι δύο είναι συνδεδεμένοι με συγκεκριμένα αντικείμενα του σπιτιού που προφανώς τους θυμίζουν την παιδική και εφηβική τους ηλικία.
- Η καταγραφή της νοσταλγίας τους γίνεται με τρόπο λιτό, απλό χωρίς μελοδραματισμούς.

ΣΠΟΥΔΑΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

10/5/2015

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης
ΟΝΕΙΡΟ ΣΤΟ ΚΥΜΑ

A. Θέματα - μοτίβα:

- Ο εξέχων ρόλος της φύσης: Ο Παπαδιαμάντης εξυμνεί το ρόλο της φύσης και θεωρεί πως μόνο ζώντας κοντά στη φύση ο άνθρωπος είναι αληθινός, ευτυχισμένος (*Η τελευταία χρονιά ... όλος ο αιγιαλός και τα βουνά.*). ενδεικτικό της αγάπης του για το φυσικό τρόπο ζωής είναι και οι λεπτομερείς και ταυτόχρονα λυρικές περιγραφές της φύσης (*Η πετρώδης, απότομος ακτή του, ... της πνοής των φραγγέλων*).
- Ο ανέφικτος έρωτας: Ο αφηγητής έλκεται ερωτικά από τη μικρή Μοσχούλα, την ανιψιά του κυρ-Μόσχου. Αυτό το αντιλαμβάνεται ο αναγνώστης αρχικά από την πληθώρα των επιθέτων και των εκφραστικών μέσων που χρησιμοποιεί για να περιγράψει τη Μοσχούλα (*Ητον ωραία μελαχροινή ... τον χρώτα του προσώπου της*). Στη συνέχεια, παρομοιάζει την Μοσχούλα με την αγαπημένη του κατσικά στην οποία μάλιστα έδωσε το ίδιο όνομα. Η ομώνυμία αυτή αποκαλύπτει την ανομολόγητη έλξη του βοσκού για τη νεαρή Μοσχούλα. Επειδή το κορίτσι αποτελεί απλησίαστο όνειρο γι' αυτόν υποκαθιστά την αγάπη του με την αγάπη για την κατσικά, προβάλλοντας σ' αυτήν τα συναισθήματά του.

B1 α. Το διήγημα είναι γραμμένο στην ιδιότυπη προσωπική γλώσσα του Παπαδιαμάντη στην οποία εμφανίζονται στοιχεία λόγια (*θυγάτηρ, υπέφωσκεν, οπώρας κ.α.*), τύποι της γλώσσας του Ευαγγελίου (*Εις το όνομα του Πατρός...κ.α.*), τύποι της τοπικής διαλέκτου (*ν' αργολογήσει κ.α.*). Χαρακτηριστικά είναι και τα δάνεια από άλλα κείμενα (π.χ. το χωρίο από το «Άσμα Ασμάτων»).

Η χρήση της λόγιας γλώσσας εξηγείται από τις σπουδές του καθώς και από το γεγονός ότι σύσσωμη η πεζογραφία της εποχής καλλιεργεί την καθαρεύουσα. Η επιλογή της σκιαθίτικης διαλέκτου εξηγείται από την καταγωγή του συγγραφέα και επιλέγεται στα διαλογικά μέρη ή όταν παρουσιάζονται εργασίες των λαϊκών ανθρώπων του νησιού.

Τέλος, σε πολλά σημεία ο λόγος διαθέτει μουσικότητα και ρυθμό, στοιχεία δηλαδή που συναντάμε στην ποίηση.

B1 β. Εκφραστικά μέσα:

- ✓ Επίθετα: ωραία, μελαχροινή, ηλιοκαυμένη, ωχρά, ροδίνη, χρυσαυγίζουσα, λευκότερος.
- ✓ Παρομοιώσεις: ως πτηνόν του αιγιαλού, εφάινετο να ομοιάζει με την νύμφην του άσματος.
- ✓ Μεταφορές: θερμόαιμος, οι οφθαλμοί σου περιστεραί.
- ✓ Υπερβολή: απείρως λευκότερος
- ✓ Οξύμωρο: ωχρά, ροδίνη.
- ✓ Τριμερές: ωχρά, ροδίνη, χρυσαυγίζουσα.

Η Μοσχούλα προβάλλεται ως πρότυπο ομορφιάς, με τρόπο λυρικό που την καθιστά ως ιδανική.

B2. Ο αφηγητής στο συγκεκριμένο απόσπασμα παρουσιάζεται να ζει στο νησί του, τη Σκιάθο, και να εργάζεται ως βοσκός της Μόνης του Ευαγγελισμού. Είναι ένας άνθρωπος που καθημερινά έρχεται σε επαφή με τη φύση και μεταξύ τους δημιουργείται μια σχέση αλληλεξάρτησης και αλληλοδιαμόρφωσης. Η φύση τον κάνει να αισθάνεται όμορφος και ρωμαλέος και παράλληλα τον καθιστά ηθικά ολοκληρωμένο. Γι' αυτό δε θα ήταν άστοχο να ειπωθεί πως η σχέση τους είναι επιπλέον και ηθική.

Η ζωή κοντά στο φυσικό περιβάλλον τον καθιστά αυτάρκη, ολοκληρωμένο και γι' αυτό μόνο μέσα σ' αυτήν νιώθει ελεύθερος. Η δυνατότητά του να γεύεται την ομορφιά της και να ζει μέσα στην ηρεμία της καθώς και η απεραντοσύνη της τον κάνει να αισθάνεται πλήρης. Είναι ευτυχισμένος και θεωρεί ότι η φύση τον κάνει να αισθάνεται πραγματικός άνθρωπος

Γ. Ο κυρ – Μόσχος παρουσιάζεται ως ένας άνθρωπος που ενδιαφέρεται πολύ για την απόκτηση οικονομικής δύναμης και γι' αυτό φροντίζει να αγοράσει τα κτήματα των γεωργών και να μεγαλώσει το χωράφι του. Επιθυμεί να είναι ο άρχοντας του τόπου και το καταφέρνει αφού έχει ένα μικρό πύργο για κατοικία και ένα τεράστιο κτήμα που το έχει περιτοιχίσει για να κρατά μακριά τους κατοίκους του νησιού. Επιπλέον έχει υιοθετήσει την ανιψιά του, που ήταν ορφανή, την οποία ονόμασε Μοσχούλα. Η ομωνυμία τους καθώς και το γεγονός ότι την απαριθμεί ισότιμα με τα αγαπημένα του αντικείμενα δηλώνουν πως ο κυρ – Μόσχος αντιμετώπιζε τη Μοσχούλα ως προέκτασή του, ως μέρος της παρουσίας του.

Ο αφηγητής χαρακτηρίζει τον κυρ – Μόσχο ως «λίαν ιδιότροπον», γιατί δεν εκτιμά τον τρόπο με τον οποίο επέκτεινε την περιουσία του. «Επεισε μερικούς πτωχούς γείτονας να του πωλήσουν τους αγρούς των», αναφέρει χαρακτηριστικά ο αφηγητής, οπότε όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι εκμεταλλεύτηκε την ανάγκη των γεωργών και αγόρασε τα κτήματά τους

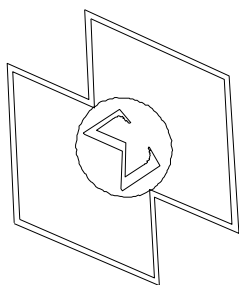
σε πολύ χαμηλή τιμή. Παράλληλα ο αφηγητής ενοχλείται και από το γεγονός πως ο κυρ – Μόσχος επιθυμούσε να ζει απομονωμένος, χωρίς να έχει επαφή με τους υπόλοιπους νησιώτες. Για τον αφηγητή ο κυρ – Μόσχος είναι εκφραστής του αστικού τρόπου ζωής και της κοινωνικής αδικίας.

Δ. Ομοιότητες :

- Και στα δύο κείμενα οι κοπέλες παρομοιάζονται με πουλιά (*ως πτηνόν του αιγιαλού – τα μάτια σου είναι περιστέρια*).
- Γίνεται αντιστοιχία των κοριτσιών με κατσίκια (*μου εφάινετο να ομοιάζει ... Μοσχούλαν – Η κόμη σου είναι κοπάδι γίδα*).
- Υπογραμμίζεται και προβάλλεται η ομορφιά των δύο κοριτσιών (*ωραία – όμορφη*).

Διαφορές :

- Στο «Άσμα Ασμάτων» έχουμε πολλές αναφορές και εκτενείς περιγραφές στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του προσώπου (μάτια, κόμη, δόντια, χείλη, μάγουλο), ενώ στο «Όνειρο στο Κύμα» αναφέρεται γενικά στο πρόσωπό της.
- Στο «Άσμα Ασμάτων» δε γίνεται καμία αναφορά στο χαρακτήρα της κόρης, ενώ στο «Όνειρο στο Κύμα» αναφέρεται ότι ήταν ζωηρή και ανήσυχη (θερμόαιμος και ανήσυχος).

ΣΠΕΛΛΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ